

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนบ้านคลองสิบสอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนบ้านคลองสิบสอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามธรรมชาติของกลุ่มต่างๆ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การแปลผลข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงเรียนบ้านคลองสิบสอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยศึกษาจากบุคลากรหลักของชุมชนในเขตบริการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานกรรมการสถานศึกษาจำนวน ครูผู้ทำหน้าที่งานสัมพันธ์ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียนในกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษา เจ้าอาวาสหรือผู้นำชุมชน และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีจำนวนรวมประชากรทั้งสิ้น 200 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากมีจำนวนประชากรจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยตารางการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.608) ได้จำนวนตัวอย่าง 132 คน

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคลากรหลักในชุมชนจากประชากร 200 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.608) ได้กลุ่มตัวอย่าง 132 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม(Questionnaire) แบบมาตราประมาณค่าที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง ใช้ถามทุกกลุ่มตัวอย่าง เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ท่านเลือกขีดให้ตรงกับข้อมูลของตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดสรรทรัพยากร 3) การดำเนินการตามแผน 4) ด้านการประสานงาน 5) ด้านการประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) โดยใช้เกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 104)

ระดับ 1 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ มาก

ระดับ 5 หมายถึง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับ มากที่สุด

การจัดแบ่งเนื้อหาเป็นรายด้านของการมีส่วนร่วมดังนี้ ด้านการวางแผน จำนวน 12 ข้อ ด้านการจัดสรรทรัพยากร จำนวน 12 ข้อ ด้านการดำเนินการตามแผน จำนวน 12 ข้อ ด้านการประสานงาน จำนวน 12 ข้อ ด้านการประเมินผล จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended) สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีจำนวน 5 ข้อดังนี้ ด้านการวางแผน จำนวน 1 ข้อ ด้านการจัด สรรพทรัพยากร จำนวน 1 ข้อ ด้านการดำเนินการตามแผน จำนวน 1 ข้อ ด้านการประสานงาน จำนวน 1 ข้อ ด้านการประเมินผล จำนวน 1 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

2. สรุปกรอบแนวคิดขอบเขตการวิจัยและวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. สร้างแบบสอบถามโดยการนำประเด็นที่ได้จากการศึกษาไปจัดหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องของภาษาและความเหมาะสมของแบบสอบถาม

5. สร้างแบบสอบถามตามที่ได้รับข้อเสนอแนะ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ดำเนินการสร้างชุดแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความถูกต้องเกี่ยวกับสำนวนภาษาที่ใช้ในแต่ละข้อคำถามของแบบสอบถาม ความครบถ้วนครอบคลุมของเนื้อหาตามนิยามศัพท์และขอบข่ายของการศึกษา ความยากง่ายเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำไปทดลองใช้ โดยมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม ผู้อำนวยการศูนย์วัดกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาวดี อนันต์นารี รองผู้อำนวยการศูนย์วัดกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

5.3 นางสุนันทา มีชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองสิบสอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นครั้งสุดท้าย

7. นำแบบสอบถามออกทดลองใช้ (Try out) กับบุคคลภายนอกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนเพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 และเมื่อ ทดสอบค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.ด้านการวางแผน	มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .85
2.ด้านการจัดสรรทรัพยากร	มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .85
3.ด้านการดำเนินการตามแผน	มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .85
4.ด้านการประสานงาน	มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .85
5.ด้านการประเมินผล	มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการและขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำแบบบันทึกถึงบัณฑิตวิทยาลัยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาและแขนงบริหาร การศึกษาเพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการการ โรงเรียนบ้านคลองสิบสอง เพื่อออก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม ในการขอข้อมูลจากครูผู้สอน ผู้ปกครอง เจ้า อาวาสหรือผู้นำชุมชน และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืน ครบถ้วน
3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติการวิจัยโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D.) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม โดยใช้ การหาความถี่ ค่าร้อยละ

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาให้คะแนน ตามแนวทางการประเมินแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เป็น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ให้เลือกตอบ และให้คะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หากค่าความเที่ยงตรง(Validity)ของเนื้อหา(Content Validity) โดยวิธีสูตรดัชนีค่า

ความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี, 2544, หน้า 219 - 221)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรของโลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 96)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อสอบ

X_i แทน คะแนนของแต่ละคน

$\sum X_i$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกคน

$\sum X_i^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง

C แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบสอบถาม

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 104)

$$p = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนโดยใช้สูตร (สมนึก กัททิษณี, 2544, หน้า 238)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (สมนึก กัททิษณี, 2544, หน้า 251)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนส่วนตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

Σ แทน ผลรวม